

Nro. 40.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY.
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Majus 17-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

A' Gallitziából ide érkezett Követség e. h. 11-kén szeredán botsáttatott Felséges Urunknak és Afzfonyunknak tiszteletekre, a' melly végre valamint a' Követség' tagjai úgy a' Gallitziai Lengyel Nemzetbéli számos itt lévő Gavallérok is, a' kik ezen solennitásra meghivattatva voltak, nagy gompával és tzifra hintókban jelentek-meg az Udvarban. Felséges Urunk és Afzfonyunk egygyütt méltoztattak nékiek kárpit alatt audentziát adni, és az ő Felségek házosságokhoz való jó szerezsekivénássokat különös kegyelmességgel fogadván, őket a' magok Fel-

séges Kegyelmezségek felől bizonyosá tenni. Az ő Felségekhez intézett két rendbéli beszédet a' Lembergi Érsek Kitki-Kikii Gozdawa Cajetán Ignátz Cs. K. Belső Titkos Tanácsos Ur eö Excellentziája tartotta.

A' már hírében Olvasóink előtt is esméretes nagy tántzoló épületben, melynek Apollo Szálája a' neve. nevezetes és népes bált adott annak tulajdonosa Wolffson e' h. 8-kán, melynek fényességet különösen nevelte az, hogy az itt lévő Sakszoniai Antal K. Hertzég és élete' párja Mária Theresia Fő Hertzegaszszony is megjelenni méltoztattak benne a' F. Cs. Udvarnak minden itt lévő Cs. K. Tagjaival, 's Magyar ország Nádorispányával Josef ö Cs. K. Fő Hertzegségével egyetemben. Ez a' második vala azon jól tévő tzélra szánt 3 bálók között, a' mellyekből béjövö summát, először egy Slésiai szegény helység-béli templomnak épittetésére, másodszor az ujj Vak. Siket-Néma Institutum' számára, harmadszor egyéb közönséges jóltévö Intézeteknek felsegellésekre rendelte a' Tulajdonos.

Az Erdélyi Nagy Fejedelemségben Brasso Városában Vittenbauer Mihály oda való Polgár, és Kömives tulajdon vagyományából, és tulajdon kezeivel 16 olyatén embereknek számokra, kik a' szegénységgel küszködnek, egy tartos Házat épített, és ezen szegényeknek tartására minden vagyonyát által engedte. Ezen ajtatos és nemes cselekedetért méltoztatott a' Felséges Császár és Király nevezett Vittenbauer Mihályt a' nagyobb arany Erdempénzel meg díszesíteni, és ez által néki a' Felséges Királyi jótetzést kinyilatkozttatni.

Végezete F. Austriai és Orosz Cs. Udvarok kö-

zött a' fzőkövényeknek költsönös visszaküldtetésekre eránt kötöttett barátságos Egygyezésnek: —

13) Senkinek jobbágyaink között az Orosz fzőkevénytől, sem monturt, sem fegyvert, se lovat, se lófzerfzámot, sem semmit egyebet venni, szabad nem lefzen. Mindezeket, mint lopott jószágokat annak a' regementnek kell vissza küldeni, a' mellytől a' fzőkevény katona el fzőkött. A'ki az illy jószágot meg veszi, mind ezt, mind a' penzit el veszti, azon felül ezen parantsolatnak meg töréséért, méltoképen meg büntettetik.

14) Mivel ezekben a' pontokban velünk a' Fels. Orosz Császár nemcsak meg egyezett, hanem ugyan azon időben a' maga Birodalmában is hasonló parantsolatot adott ki: parantsollyuk a' mi polgári Kormányozóinknak, és katona Commendánsainknak, hogy a' jelenvaló parantsolatot, mindenütt, a' hol fzükséges lefzen hirdettefsek és ragasztattafsák ki, hogy ekképen senki annak nem tudásával magát ne mentegethesse. Nem különben minden polgári 's hadi tiszttviselőinknek parantsollyuk, hogy ezen parantsolatot szorosán meg tartfák, 's másokkal is szorosán meg tartattattafsák. — Költ Bécsi rezidentziánkban, Aprilis 26-ik napján, 1808-ban, uralkodásunknak 17-ik esztendejében.

Magyar Oroszág.

E' folyó Májusnak 7-ik napja, a' Posonyi Kir. Akadémiára nézve igen emlékezetes vólt, a' mellyenn tudniillik annak Pro Directorságába, Fő Tisztelendő Jordánfzky Elek Ur nagy lelkü, 's széles kiterjedt tudományú hazánkfia, a' Posonyi

Megyés Ekklesiának Kánonokja bé iktattatott. Ez a' czeremónia következőképen ment végbe. Minekutánna az Akadémiai Tanátsban, a' Fels. Királyi Helytartó Tanátsnak ez erant való parantsolatja fel olvastatott vólna, két Profefzor Urak, ugymint Hajnik Pál a' honnyi törvényeknek, és Belnay György Aloy'sius a' Historiának közönséges Tanítói, a' nevezett F. Tifztelendő Kanonok és Pro. Director Urnak szállására küldetvén az Akadémia gyűlésébe meg hívták. A' ki az Akadémiai Tanáts hivatalját szép deák szóval meg köszönnvén, és mind a' deputatus Profefzor Urak, mind a' több Akadémiábéli Tanítók erant való szives indulatját ki jelentvén, velek együtt az Akadémia polotájába ment, és egy talpra esett deák oratiót mondván, az Akadémiai Tanáts előülő székébe bé ült. Minden jelenvólt személyeknek szemeikből ki tettzett, melly nagy örömmel vették Eö Cs. Felségének azt a' megbetsülhetetlen nagy kegyelmességét, melly szerezent ezt a' nagy lelkü 's tudományú hazafit, a' ki mind tudós munkái, mind a' Theologiának, a' Nagy Szombati Seminariumban való hofzfzas és épületes tanítása által magát nevezetefsé 's érdemefsé tette, a' Posonyi Kir. Akadémiának Pro-Directorává tenni méltóztatott. — A' tanuló ifjuság eránt való szives hajlandóságát, fel vett hivataljának kezdetében mindjárt az által tette nyilvánóságofsá, hogy a' F. Tifztelendő Kaptalantól adott 40 forintokhoz, a' maga erfényéből 40 forintokat tévén, azokat a' szegény, de jó igyekezetű tanuló ifjak közt ki osztogatta. Eljen! Eljen számos esztendőökig ez a' nagy lelkü tudós Hazafi!!!

Északi Európa.

Az Orosz birodalom által Swéd ország ellen, Swéd ország által az Orosz birodalom ellen, az után a' Dánia által Swéd ország ellen közönségesé tétett hirdetések kiadtuk volt az ő idejekben: most már a' Swéd Udvarnak Dánia ellen való nyilatkoztatását is kihirdetni kötelefségünk; a' melly ekképpen következik: —

„A' Dánus Udvar szövetséget kötött vala Frantzia országgal, a' Frantzia seregeknek fogadtatásokra a' maga országában készületeket tétetett vala, a' maga kikötőhelyeiben szállító hajókat gyűjtett öfzfe, a' Koppenhágai révénél készületeket tétetett a' végre, hogy a' Swéd ország ellen oda érkezendő Frantzia seregeknek hadi munkájokat fedezzek, 's mind ezekután végezetre egy Hadhirdetést is adott-ki, melyben azzal vádolja Swéd országot, hogy megrontotta volna a' békefséget, az által, hogy a' Dánus hadi hajóknak az Anglusok által lett elvitetésekkért nem tétetett szánakozó köszöntést a' Koppenhágai Udvarnál; hogy az ezen megaláztatásért ezen Udvarral egygyütt dolgozni nem akart; és kiváltképpen az által, hogy magának Ángliában keresett volna segedelmet. —

„Svétzia és Dánia között egy tsupa békefséges kötésnél egyéb kötés nem volt; semmi szövetséges egygyezés nem kötelezte őket semmi egy kézre való politikai munkára; sőt, mikor Swéd ország, az Orosz birodalom, és Prufszia egygyütt, Frantzia ország ellen verekedtek, Dánia ekkór is tsak a' neutralitás' árnyéka által láttatott minnyájok eránt való barátságát palástolni. Ezen Systemának szemlélője

lévén, 's némely 1806-dik béli nyilatkozatásokból által látván azt, hogy ezen Systemán változást tenni lehetetlen volna, minden remétségét elvesztette vala ő Swéd Felsége, azt eránt, hogy a' Dánus hadi hajós seregnek valaha Swéd ország valamelly hafzát vehesse. A' Tilsiti békefészes kötés után ellenben minden okokra nézve lehetett félni, hogy ez a' tengeri hadi erő az idegen Hatalmaságoknak Dániához való befolyások által még valaha Swéd ország ellen fogna fordittadni. Erre nézve ő Swéd Felsége jónak találta azon történetekre nézve, a' mellyek tavaly a' szomszédtságban (Seelandia szigétén) véghez mentek, halgatni, és tsak Angliára magára bízni azt, hogy ezen történetekre nézve magát a' jövendő világ előtt megigazittsa. Azonközben tartozik ő Swéd Felsége igazságnak okáért megvallani azt, hogy a' Londoni Udvar telyefséggel nem várta, vagy kivánta Swéd országtól azt, hogy a' Seelandia ellen tett expeditzióban részt vegyen, söt tsak hírt sem adott ennek a' felől addíg, míg a' dologhoz való hozzáfogásnak ideje el nem érkezett. Nem is tétetődött ezen történet' alkalmátosságával Swétziában legkissebb mozdulás is. Az Ánglus hajós sereg eljött, 's vízfza is ment, a' nélkül, hogy valamelly Swéd kikötőhelybe bévezett volna; és a' Swéd Pomeraániába kiszállott Ánglus segítő seregek, az 1807-ben Jun. 17-kén készült kötés fzerént, a' melly felett akkór folytak Londonban az alkudozások, mikor a' Koppenhágai expeditzió felől még semmi szó sem volt, Angliának vízfza adattak. Az itt említett Kötés ilyen szókból áll: — „Meghatározott, hogy abban az esetben, ha valamelly előre el nem láttatható környülállások ezen egygyezésnek czélját

elérhetetlenné találják tenni, vagy pedig, ha ő Nagy Britanniai Felsége szünkségesnek találándja azt, hogy az említett seregeket Swéd-Pomeraniából elvigye, ezen esetekben tellyességgel nem akadályoztatja meg ő Nagy Brit. F. gét ez a' Kötés, hogy az említett seregeknek, mellyek ő Swéd Felsége' vezérlése alá bizattatnak, bátorságok eránt olyan rendeléseket tehessen, a' milyeneket ő F. ge jóknak fog tartani.

— Ezen Kötésnek igazságos voltát tökéletesen megmútatta akkór Anglia, és mutatják azt azóta minden tapasztalások. Még valának népek az ellenségnek járma alá való hajtattatásra, kikötöhellyek a' bézárattatásra, és hadi erők, az Anglia ellen való fordittatásra; akár mibekerüljön bé kellett rontani az Eszaki tatományokba; 's ennek végrehajthatására akár melly fogások jók voltak. Az egész ellenseges szövetség' szájában, a' Dánus hajós seregre való ütés, lett a' hadi kiáltó szó. —

„Megjegyzést érdemel, hogy a' Dánus országlófzék a' Frantziáktól már körülvétettelve lévén, általok kormányoztatván, hajtattván, sőt töllök megfizettétve lévén, Hadhirdetést ad-ki Swéd ország ellen, a' nélkül, hogy tsak meg nevezni merhetné is azt a' Hatalmátságot, a' melly által az ő lépései kormányoztatnak. Kételkedő bizontalankodófsal keresgéli özfzfe az indító okokat a' hadhírdtésre; Swéd országnak panaszfzára nézve, hogy a' Swéd postáknak Danián által való útjok gátoltatik, azzal mentvén magát, hogy ezen postákat, az Anglus levelezésnek meggátoltatása végett a' kötések ereje fzerént nem botsáthatná által, megvalja, hogy ezen eszközhöz való nyúlásra akarátja ellen kénfzerítettödni. Az ő Swéd Felsége gondolatjait el akar.

ja találni; ezeket maga eránt ellenségeseeknek képzeli lenni: midőn azonközben maga alattomban, hónapoktól fogva készül Swéd országnak megtámadására. Swéd ország' boldogságának megítélésével bajlódik, míg az alatt önnön boldogságát és függetlenségét feláldozza. Swéd országnak azt veti szemire, hogy egy Kötés által, melynek hadi segedelem a tárgya, magának oltalmazó eszközöket iparkodott szerezni: holott ő (a' Dánus országlószék) a' Swéd ország' megtámadására fizettette meg magát; 's még is, mint valamelly kételkedő bizontalankodással, fogadott szolgáknak (b é r e s e k n e k) nevezi a' Swéd seregeket; 's talám tsak az ellenség lehetett olly kemény, hogy ezt a' kifejezést néki elibe írhatta. Ebben a' tekintetben is meg kell ő Nagy Britanniai Felségéről ellenben azt vallanunk, hogy semmi Swéd országgal való alkudozásaiban és egygyezéseiben soha semmi megtámadásra tzelozó feltételt Swéd országtól nem kívánt, és soha semmit egyebet nem akart, hanem tsak a' mi ezen országnak bátorságával és függetlenségével fennállhatott. Utolsóbb és legnyilvánosabb bizonyysága ennek a' többek között az a' készsége az Ánglus Követnek, a' melly szerezte arra a' projektomára ő Swéd Felségének, hogy az Anglus hadi hajók a' Napkeleti tenger' öbleiben lévő Dánus, Német, és Orosz kikötőhelyeknek ne alkalmatlankodjanak, azonnal forma szerezte megigérte, még pedig az egész Északra nézve tífzteséges feltételek alatt, hogy Anglia nem fog a' nevezett tengerre hadi hajókat béküldeni. Olvashatja a' Dánus országlószék tsak ezen égyetlenegy projektomban mind azoknak a' panaszoknak tökéletes megtzafoltatásokat, mellyekkel az ő hadhirdetése meg van

töltve, és öfzfe hasonlithatja, gondolkodásra fzánt nyugodalmas fzempillantatjaiban, azt a' tárgyat, melyet ő Swéd K. F.ge ezen projektom által el akart érni, egyéb környülállásokkal. Swétzia, Anglia, Prufzfzia, és az Orofz birodalom, a' köz ügy mellett hadakoztak: egygyiknek sem jutott efzibe, hogy Dániát az abban való részefülésre kénfzerittse. Akkór is éppen olyan fzfvettségese volt az Orofz birodalomnak Dánia, mint most: miért nem költ tehát-fel akkór véle egygyütt ugyan azon ügy mellett? —

„Ha Anglia az ellenség' princzipiumát követte volna, bizonyosan nem halasztotta volna Dániának a' fegyverből való kivetkeztetését egész addig a' fzempillantatig, míg ez az ellenséggel egy kézre foghatja a' dolgot: hanem már efztendőknék előtte elfoglalta volna azt, 's azt, az Éfzaknak tulajdon jóváért, magának megtartotta volna. —

„Még az Orofz birodalommal való régi fzfvettségét is arra akarja fordítani Dánia, hogy Swéd orfzágnak megtámadtatását ezzel is fzfepithesse, holott az egész világ tudja, hogy ez a' fzfvettség tsak önön oltalma végett köttetett volt, és az utolsó háboruban sem volt kötelező, ha fzfintén annak bétöltetését az Orofz birodalom talám kívánta is Dániától. A' Dánus Udvar a' maga mentsége végett az Orofz Udvar igazságtalanságának védelmezését veszi magára, 's el árúlja a' köztök való megfontolt öfzfebefzfélést. —

„Határjok van az igazságtalanságnak és hamiságnak: a' betsület és igazság gyözedelmeskednek. Ö Swéd Királyi F.ge, egészfen a' maga ügyének igazságos voltába helyhezietvén bizodalmat, 's ke-

vély lévén azzal, hogy egy olyan jó katona és hűséges népen országolhat, a' melly a' veszedelmek között illy sok versben megprobáltatván, a' Mindenhatónak kezei által mind annyiszor megtartatott, reméli, hogy ugyan ezen Mindenhatónak gondviselése az ő K. F. ge fegyvereit megáldván, alattvalóit, az ellenség' megaláztatása által, bátorságos és tiszteséges békefességgel meg fogja ajándékozni “

Azt olvassuk némely külső levelekben, hogy a' Swéd Udvar által az Orosz Udvar ellen a' minap közönségesé tétetett hirdetésre nézve, az abban előfordúlt igen éles kifejezésekre nézve, sokak az Orosz birodalomban nem kevésbé felindúltak.

Az Északi hadi környülállásokra nézve így fejezik ki magokat némelly Párisi Ujságírók: — „Ha egy Kurir szavainak (ugymond) hitelt adhatunk, a' Dánus, Spanyol, és Frantzia szövetséges armádiák, az Anglus hadi hajóknak a' Belt öbleiben való olálkodásaik miatt Seelandia szigetére által nem evezhetven, azonban a' tenger partokon az eleség fogyatkozni kezdvén, nem soká ujj mozdulásokat fognak tenni, 's mint a' kézzületek mutatják Rensburgnál fognak megállapodni. Így hát Princz Ponte-Corvo is hihetoképpen visszafog Fünen szigetéről a' szározra jöni. “ —

„Ha (így szoll egy más Ujságíró Párisban) megtalál valóságosúlni, hogy az Anglus seregek Koppenhága mellett Hween szigetére kiszállottak, 's hogy néhány Swéd hadi hajók Mön szigeténél vasmatskáikat kihányták: ezen esetben tsak a' föld abrozt kell meglekinteni annak általláthatása végett, mi némű sorsra jathat nem soká ismét Seelandia és ennek fő városa Koppenhága, kivált, ha a' Belten való olál-

kodást az Anglus hajók félbe nem találják szakasztani. A' Finnlandia ellen való Orosz Expedíció, ha csak a' tengerről is nem segítettik, rész szerént igen drága, rész szerént a' következésére nézve sem olyan nagy fontosságú, hogy a' Swédek' kára érte, csak Seelandia szigetének elfoglalása által is tetézve vízfű nem fizetődne; kivált hogy már most az a' kedvező időpont t. i. a' tél is elmúlt, mikor a' Dánusok Swétzia ellen valamit próbálhattak volna, 's már most a' jégtől szabad tenger őket, mint a' kiknek minden tengeri erejek Angliába vitetett, nem csak Swéd országtól, hanem önnön szigeteiktől, 's ezek között nevezetesen Seelandiától is egészen elszakasztotta; ide járul, hogy rájuk nézve az ő Kresztely nevű egyetlen egy Linea hajójoknak az azon lévő jó tengeri katonákkal egygyütt történt elveszése, sullyosabb, mintha az ő ellenségek egyszerűen 4 olyan hajókat elvesztett volna. "

„Hogy a' Dániai, Norvégiai, vagy Swétziai tengeröblökből nem soká valamely nevezetes ujjságot fogunk hallani, abból gondolhatjuk (így szólnak a' Koppenhágából April. 26.-kán indult levelek), hogy az Anglus nagy hadi hajók a' Beltből, egy Fre-gáton kívül, és az ő apró hadi hajóik a' Sundból, véletlenül mind kiveztek, 's kivezések előtt az ő Admirálsi hajóokról nékiük külömbkülömbféle jelek adattattak. Tartunk, hogy vagy Norvégia ellen akarnak valami nagy próbát tenni, vagy pedig ismét véletlenül és sokkal nagyobb erővel megjelennek a' Beltben is a' Sundban is. Az is meglehet, hogy talám az a' nagy szállító hajós sereg érkezett-meg Angliából Norvegiához, a' melly felől nem régen bővebben olvastunk a' közönséges levelekben, 's ta-

lám ehez tsatolták magokat hozzá a' Beltből és Sundból hirtelen eltávozott hajók is.

A' Finnlandiában folyó hadi történetekről mostanság semmi hivatal szerént való ujjabb tudósítás nem jött ki Petersburgban. Egyéb tudósítások szerént, már Wását is el foglalták volt az Orosz seregek, és az igen eröss Sweaborg nevü várnak ostromlásához fogtak, 's mind többtöbb fegyveres nép takarodott takaradott-bé az Orosz birodalomból Finnlandiába.

A' Petersburgban Aprilis 15.-kén kijött Udvari Ujságban olvassuk, hogy az a' minden külső levelekben közönségesé tétetett hír, hogy egy Orosz Státustanátsos, hamiss bankotzédulát tsinált, egy Kereskedőt megétetett, 's ezekért Moskauból fogva Peterburgba vitetett volna, etc, tsak hír és nem valóság volt.

Déli Európa.

Spanyol országban kevés napok alatt sokat változtak a' környülállások. A' közönséges Ujságlevelek, a' Párisiak éppen úgy, mint a' Madridiak, egyfzeriben hangot változtattak. A' sok alacsony-ságot, a' mit előbbeni tudósításaikban a' világ eleibe terjesztettek, megmásolván, minden írásbéli mesterség által azon iparkodnak, hogy a' mit rúttá tettek, ismét széppé tehessék. Nem igaz (így folla-nak most) sem az, hogy a' Békefség' Fejedelme olyan véghetetlen kintsel birt volna, mint eleinten hirdettetett, sem az, hogy az Országának szerentsétlenségére lett volna.

Május 3-dikán ilyen nevezetes dolgokat adott ki Spanyol országról a' Párisi Monitör: —

Negyedik Károly Királytól ilyen levél érkezett Napoleon Császárhoz: — “

„Uram Ötsém! Felsőged kétségekívül kedvetlenséggel értette az Aranjuezi történeteket 's ezeknek következéseit. Nem fogja Felsőged részvétel nélkül szemlélni azt a' Királyt, a' ki Koronájáról lemondani kévtelenítettvén, egy nagy Monárchának, mint Szövetségesének karjai közzé veti magát. Erre bízza ő magát egészfen; e' teheti őtet magát, familiáját, és az ő egész népét szerentséfsé. Az, hogy én a' Koronáról a' Fiam' kedviért lemondottam, tsak annak az erőszaknak volt a' következése, mellyet a' környülállások magokkal hoztak. A' fegyvertsörgés és a' rebellis testörzössereg kiáltozása, nem soká meggyöztek a' felől, hogy rám nézve nem volna egyéb hátra, hanem tsak, hogy az élet vagy halál között tegyek válafztást, melly utólsónak a' Királyné is ki lett volna tétettve. Kéntelen valék lemondani a' Koronáról: de már most annak a' nagy embernek nagy lelküségébe 's böltsességébe helyheztetem bátorságos bizodalمامat, a' ki mindenkor jó barátom volt; mindennel meg fogok elégedni, a' mit ez a' nagy ember (Napoleon Császár), felöllem, a' Királyné felől, és a' Békefség' Fejedelme felől végezni fog. A' Koronáról való lemondásom és az Aranjuezi történetek eránt ide rekesztem az én Felsőgedhez intézett Protestálásomat, kérvén az Istent, hogy vegye a' maga szent oltalmazása alá Felsőgedet. Felsőgednek igen jó indulatú ötse — “

„ Károly

„Költ Aranjuezben,

„Mártz. 21-kén, 1808.

A' mingyar említett Protestazio ilyen szavakból áll: —“

„Protestálok és kinyilatkoztatom, hogy az én Martzius' 19-kén költ Dekretomom, melly által a' Koronáról a' Fiam' kedviért lemondottam, kényszerített tselekedet volt, a' melly által én tsak a' nagyobb szereztsétlenséget és a' szerezett alattvalóim között történhető vérontást akartam elkerülni. Azt a' Dekretomot tehát, [mint semmit és semmitérőt, úgy kell tartani. Aranjuezben Mártzius' 21-kén. —“

„Én a' Király.

Ugyantsak a' Monitörben fordul még elő azon Mouthion nevű Frantzia Urnak levele, a' kit a' Bergi Nagy Hertzeg Mártz. 23-kán Madridból Aranjuezbe a' lemondott Királyhoz kiküldött vala, és a' ki ilyen tudósítást tett, onnan küldött levelében, a' Nagy Hertzeghez: —“

„Nékem IV-dik Károly Király ezeket mondotta: — „A' történt revoluziót a' Fia és Minister Cabellero vitték véghez pénz által. Ha a' Koronáról le nem mondott volna a' Király, véle egygyütt a' Királyné is megölettettek volna a' következett éjjel. Az Asturiai Princz tselekedete annyival rútabb, minthogy a' Király a' maga 60 esztendőt ért koros vóltára nézve néki a' Koronát külömben is azonnal által engedte volna, mihelyest arra határozta volna magát, hogy a' Király' kívánsága szerezént egy Frantzia Császári Hertzeg aszfzont vegyen feleségül. Az én állapotom (így folytatta IV-dik Károly Király, a' Monthion levele szerezént, beszédjét) felette keserűvel. A' Békefség' Fejedelmét elragadták töllem, hogy megöljék; pedig minden vétke tsak az, hogy egész életében hűséges volt hozzám. Az ő halála

után én tovább nem élhetek; mindent elkövettem, hogy ezen barátom' életét megtarthassam: hanem mindenek megsiketültek kérésem eránt; mindenek bozfzúálást lélekzenek, etc. —

Hogy a' Békefség' Fejedeme Madridban a' Ber-
gi Nagy Hertzeg szállásán talált oltalmat és megma-
radást magának, azt már rég olvastuk az onnan jött
levelekben. Mostani tartozkodósának helyét nem
lehet az ujjabb levelekből bizonyoson megtudni. Né-
mellyek azt erőssítik, hogy ő is Bayonnébe vette
volna útját Napoleonhoz. Mások semmit nem irnak
ottléte felől.

Az az igen hathatós földindulás, a' mely Apri-
lis 2.-kán a' Genuai és Déli Frantzia országi tenger
partokhoz közelebb fekvő tartományokban kezdő-
dött, ebben a' tekintetben igen különös és igen ret-
tenetes, hogy még a' leg ujjabb leveleknek ezen vi-
dékekről való elindólásokkor sem szünt volt meg, ha-
nem igen gyakran jelengette most ekkór is itt majd
amott magát. A' Piemonti és Frantzia országi régi
közös határszélről P i g n e r o l várofsábol, még Apri-
lis 21.-kén is ekképpen irtak ezen tárgy felől: — “

„Az ijedség itt, a' helyet hogy tsendesedne,
naponként nevededik. A' mult éjjel 12 óratájban
ismét ingani kezdett a' föld, a' melly ingás reggeli
5 órakor tsendesedett-el, menydörgéshez hasonlító
zúgással. Pignerol városának környéke táborhoz ha-
sonló, minthogy a' lakosok nagyobb részint oda
hagyván városi házaikat, sátorok alatt laknak a' me-
zön. Közönséges félelem itt az, hogy ez a' hofz-
fzasan tartó földindulás mind addig el nem tsendese-
dik tökéletesen, még a' föld alatt való tűz magának

a' föld' felületén valahol útat nem talál, és magát annak gyomrából ki nem önti, etc.

Külömbféle Tudósítások.

Vólt Jénai, most pedig az Orvosi Tudomány. nak Berlinben lakó Profefsora H u f e l a n d, a' ki az ember élete meg hofzfabitasának mesterségéről, 's több közhafznú tudós munkái által magának nagy hirt nevet és köz betsületet fzerzett, a' Berlini közönséges újság levelek által közönsegefsé kívánta tétetni, hogy a' kavéital helyett leg jobb 's leg egés. ségesebb fölöstökömre a' serlév, téjjel 's tej nélkül, 's tojáfsal vagy tojás nélkül. A' kavéital tsa a' múlt fázad közepén vétetődött bé közönsegefsen, an. nakelőtte serlevefsel éltek öseik fölöstökömre, és még is egészségesebbek, erősebbek, velősebbek vól. tak a' mai havéivóknál, elméfségekre nézve sem vól. tak a' mostan élő embereknél alábbvalók. — Néhai II. F r i d r i k Király is ezen nevedett fel, ezzel élt két esztendeig tartott Kűfztrini szoros fogságá. ban is. — A' serlevefsel való éles által menekedhe. tünk meg az idegeneknek mindennapi adófizetések. től, ez szabadithat meg bennünket a' száraz nyava. lyától, a' gyomór görtstől, az aranyértől s. a. t. Nádmezet eleget lehet veres répából főzni. — Quas. sia helyett keserű Enziannal, China helyett vagy fűzfa vagy Vad gefztenyefa héjjal lehet élnünk, 's annál fogva a' tengeren való kereskedésnek meg fzü. nése által a' mi honnyi kintseinket meg esmérni, 's azokkal hafznosan élni meg tanittatunk, és olly jó egészséget érünk, melly minden aranynál 's ezüstnél betsebb.